

Preventivní program školy pro školní rok 2024/25

Číslo směrnice:

Vypracovala : Mgr. Veronika Hlinková

Vydáno dne : 1. 9. 2024

Účinnost od : 1. 9. 2024

Obsah

1. Úvod
2. Základní charakteristika školy a její činnosti
3. Evaluace školního roku 2023/24
 - 3.1 Evidence sociálně-patologických jevů na škole ve školním roce 2023/24
 - 3.2 Aktivity pro žáky ve školním roce 2023/24
 - 3.3 Spolupráce s rodiči v rámci PP ve školním roce 2023/24
 - 3.4 Spolupráce s institucemi a organizacemi ve školním roce 2023/24
 - 3.5 Podíl pedagogů školy na realizaci PP ve školním roce 2023/24
4. Analýza současného stavu
5. Cíle programu
 - 5.1 Dlouhodobé cíle
 - 5.2 Střednědobé cíle
 - 5.3 Krátkodobé cíle
6. Plán akcí pro školní rok 2024/25
 - 6.1 Prevence v rámci výuky
 - 6.2 Jednorázové tematické aktivity
 - 6.3 Zájmové kroužky pořádané při ZŠ
 - 6.4 Školní projekty
 - 6.5 Pro rodiče a s rodiči
 - 6.6 Rozvoj fyzické zdatnosti

- 6.7 Prevence mimo vyučovací hodiny
- 6.8 Další zajištění složek zdravého životního stylu
7. Spolupráce s odborníky a institucemi
8. Řešení přestupků
- 8.1 Uplatňování represivních nástrojů
- 8.2 Postup školy v případě selhání preventivních opatření
9. Hodnocení aktivit a sledování jejich efektivity
10. Závěr

1. Úvod

Preventivní program vychází z aktuální situace ve škole a reflektuje evaluaci průběhu předchozího období (školní rok 2023/24). Na tvorbě PP se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy. Každý další školní rok přináší nové podněty, nápady a zkušenosti, ze kterých vycházíme při tvorbě, pokud možno, efektivního programu vedoucího ke zkvalitnění vlivu na naše žáky.

Program zahrnuje aktivity z těchto oblastí prevence:

- drogových závislostí, alkoholismu, kouření
- kriminality
- záškoláctví
- šikanování, vandalismu a forem násilného chování
- ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy dítěte
- komerčního sexuálního zneužívání dětí
- syndromu týraných a zneužívaných dětí
- problematiku sekt a sociálně patologických náboženských hnutí.

Podle výsledků evaluace a analýzy současného stavu ve škole jsou pro každý školní rok vybrány preferované oblasti prevence.

Součástí programu je výchova ke zdravému životnímu stylu, aktivní ochraně zdraví včetně zásad předlékařské první pomoci.

2. Základní charakteristika školy a její činnosti

Základní škola v Hostinném je základní škola s 1. – 9. postupným ročníkem. Je umístěna v centru obce. Ve školním roce 2023/24 měla 21 tříd z toho 11 na prvním stupni a 10 na druhém stupni. Pedagogů má 31 a asistentů pedagoga má 11. Školu navštěvují žáci z Hostinného a okolí.

Práce ŠMP

Školní metodik prevence se přímo účastní mapování výskytu sociálně-patologických jevů ve škole, řeší je ve spolupráci s ostatními pedagogy, spolupracuje s odbornými zařízeními, jedná s rodiči. Školní metodik prevence na naší škole je na prvním stupni Mgr. Veronika Hlinková.

Pedagogičtí pracovníci školy budou seznámeni se zhodnocením preventivních aktivit uskutečněných v roce 2023/24 a s PP pro školní rok 2024/25 v rámci pedagogické rady konané dne 26. 8. 2023.

Třídní učitelé představí program rodičům na třídních schůzkách.

3. Evaluace školního roku 2023/24

3.1 Evidence sociálně-patologických jevů na škole

	ročník	počet případů	Externí spolupráce
<i>Šikana</i>		4	
<i>návykové látky: kouření, alkohol</i>		3	
<i>Záškoláctví</i>		2	
<i>Kriminalita</i>		2	
<i>sexuální problematika</i>		0	
<i>nevhodné, agresivní chování žáků</i>		3	
<i>Sebepoškozování</i>		4	
<i>Rasismus</i>		0	
<i>Jiné</i>		0	

3.2 Aktivity pro žáky

A. Ve výuce

- aktivity proběhly dle osnov jednotlivých vyučovacích předmětů, témata byla probírána dle potřeby ve spolupráci s vnějšími subjekty
- aktivity dle klimatu ve třídě – vytvořená měsíční témata ŠMP
- Akce témata EVVO první i druhý stupeň svá témata dle kalendáře

B. Další aktivity

- Projektové dny (zaměření na pomoc mezi spolužáky a práci v týmu)
- V průběhu roku etické dílny zaměřené na vztahy mezi spolužáky a prevenci rizikového chování

- Hasík – hasiči Vrchlabí
- spolupráce s policií ČR (prevence rizikového chování, kyberšikana - pro žáky 3.-5. roč.)

C. Akce pořádané školou

- Vánoční jarmark
- Plavecká výuka
- Kulturní představení
- Wellbeing
- Akce pořádané parlamentem školy – Mikuláš, čarodějnice, den dětí
- Den Země
- Turistické výlety do okolí
- Školní jednodenní a dvoudenní výlety

D. Tematické výlety a exkurze

- Den Země – výlet do okolí
- Spolupráce se střediskem KRNAP ve Vrchlabí (tematické besedy, exkurze, brigáda)
- Běh pro zdravé Hostinné

3.3 Spolupráce s rodiči v rámci PP

	ano	ne	
- rodiče jsou informováni o strategii	x		Rodičovské schůzky, nástěnka
1. aktivní spolupráce s rodiči			
- přímá účast v PP	x		Spolupráce při organizaci školních akcí
- školní akce určené pro rodiče s dětmi	x		Den otevřených dveří a zápis dětí do 1. roč., Vítání prvňáčků, Vánoční besídka, Slavnostní zahájení a ukončení školního roku Dílny pořádané pro rodiče s dětmi
2. pasivní spolupráce s rodiči			
- písemná sdělení rodičům	x		Sdělení o jednotlivých akcích (Edookitu, nástěnka školy)
- informační letáky	x		Pozvánky na akce pořádané školou

2

Využíváme:	ano	ne	Forma spolupráce
PPP	x		Poradenská činnost pro učitele i rodiče, IVP
Policie ČR	x		Vyšetřování případů kriminality a záškoláctví, přednášková a preventivní činnost
Městská policie	x		Vyšetřování případů
SPC	x		Poradenská činnost pro učitele
Orgány státní správy	x		Spolupráce při řešení záškoláctví
Odborníci – dětský psychiatr	x		Řešení nevhodného až agresivního chování

4. Analýza současného stavu

Z výsledků evidence sociálně-patologických jevů vyplývá, že řešíme konflikty týkající se nevhodného chování žáků v třídním kolektivu (posměšky, nadávky, používání vulgárních výrazů).

Za velmi důležité považujeme prohlubování se vztahu mezi žákem a učitelem, vytváření důvěrného prostředí školy „rodinného typu“. Celková atmosféra je ve škole přátelská a otevřená.

Žáci se aktivně podílejí na výzdobě školy a úpravě jejího okolí.

V průběhu roku se při různých aktivitách od žáků dozvídáme, co se jim ve škole líbí, a jaká jsou jejich přání. Z těchto rozhovorů vyplývá, že žáci jsou v naší škole převážně spokojeni.

Do organizace školních akcí se nám daří zapojovat rodiče i veřejnost.

5. Cíle programu

5.1 Dlouhodobé cíle

Hlavním dlouhodobým cílem programu je celoškolská realizace programu zaměřená na všechny žáky školy. Důležité je vytváření pozitivního postoje žáků ke zdravému životnímu stylu, upevnování sebevědomí, komunikačních dovedností, schopností začlenit se do kolektivu. Zvláštní důraz klademe na začlenění nových žáků (prvnáčků i nově příchozích během roku) do žákovského kolektivu.

Počátek prevence sociálně patologických jevů spadá do období mateřské školy. Na základní škole navazuje osvěta. Je nezbytné preventivní práci provádět u všech žáků ve škole. Program je tedy zaměřen na všechny žáky ve všech ročnících.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat žákům z tzv. rizikových skupin, tj. dětem s poruchami chování a učení, dětem z rozvrácených rodin, či handikapovaným dětem.

Program musí postihovat všechny účastníky života ve škole, tj. nejen žáky, ale také pedagogy, nepedagogické (provozní) pracovníky a rodiče.

5.2 Střednědobé cíle

Ředitelka školy umožní proškolení školního metodika prevence uvolněním z vyučování.

Důležitá je spolupráce všech pracovníků se školním metodikem prevence. Pedagogičtí pracovníci jsou školním metodikem prevence průběžně během roku informováni o jeho činnosti, záměrech a nově získaných poznatcích.

Dalším cílem je rozšíření spolupráce s rodiči a širokou veřejností. Nejúčinnější prevencí je zdravá výchova dětí v rodině a ve škole. Dobrá výchova dětí je zároveň i základem prevence jednotlivých zdraví poškozujících závislostí a jevů.

5.3 Krátkodobé cíle

- zařazení preventivního programu zaměřeného na zdravý životní styl do jednotlivých vyučovacích hodin tak, aby postihoval všechny žáky ve všech třídách (zejména v předmětech Prvouka a Přírodověda)
- preventivní opatření doplnit výukou předlékařské první pomoci, zaměřit se na život zachraňující úkony (umělé dýchání, nepřímá masáž srdce, ošetření poruch vědomí, ošetření krvácení, provedení protišokových opatření, hromadné úrazy, první pomoc při otravě návykovými látkami a alkoholem) a tísňová volání – s přihlédnutím k věku a schopnostem žáků
- zaměřit se na vyhledávání žáků se specifickými poruchami učení a chování
- vyhledat žáky s vyššími předpoklady vzniku závislosti, zaměřit pozornost na rizikové skupiny žáků (děti z rozvrácených nebo sociálně slabších rodin, děti s poruchami učení a chování).
- zajistit mimoškolní využití volného času žáků formou školních kroužků
- zaměřit pozornost na včasné odhalování skrytého násilí a šikany ve škole i mimo školní vyučování, zapojit rodiče a širokou veřejnost k potírání šikany
- zajistit spolupráci s mimoškolními institucemi, odborníky a policií (v průběhu roku program zaměřený na etickou výchovu vedený p. K. Mihatschovou)

Cíle programu pro školní rok 2024/25

Mezi hlavní cíle v oblasti prevence patologických jevů patří:

- vzájemné poznávání a upevňování vztahů v kolektivu vrstevníků, vytváření a prohlubování vztahu důvěry mezi žáky a učiteli
- zhodnocení změn v třídním kolektivu v průběhu školního roku a jejich vyhodnocení

- **prevence šikany** – pravidelné aktivity pro upevňování třídního kolektivu a jeho pravidelné vyhodnocování (spolupráce s pí. lektorkou Kaplanovou)
- **prevence kriminality** – zaměření na prevenci drobných krádeží peněz a věcí, v případě krádeže pokud možno vyšetřit i ve spolupráci s Policií ČR
- **prevence zneužívání návykových látek** – prevence kouření, zaměřit se na vyhledávání rizikových žáků
- **zaměření do oblasti zdravého životního stylu** - výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních, volba správné životosprávy (poruchy příjmu potravin, zdravý jídelníček), pohybové aktivity
- **motivovat rodiče** ke spolupráci v rámci programu
- **ekologická výchova** – sběr plastových lahví, třídění odpadu ve škole
- **organizování akcí**, které zábavnou formou přispívají ke zpříjemnění školního prostředí (tematické dny, sportovní akce...)
- **hodnocení proběhlých akcí v rámci aktivit specifické primární prevence** – vybrané skupině žáků zadat anketní lístek pro zhodnocení proběhlé akce

6. Plán akcí pro školní rok 2024/25

6.1 Začlenění preventivních témat do vyučovacích předmětů :

Preventivní témata zaměřená na zdravý životní styl a předcházení sociálně patologickým jevům jsou zařazena do výuky v těchto předmětech:

1. – 5. ročník :
Prvouka
Přírodověda
Vlastivěda
Český jazyk
Informatika
Výtvarná výchova
Tělesná výchova

6. – 9. ročník
Přírodopis
Dějepis
Český jazyk
Informatika
Výtvarná výchova
Výchova ke zdraví
Občanská výchova
Pracovní činnosti
Tělesná výchova

Témata prevence lze podle potřeby začlenit i do ostatních vyučovacích předmětů, a jednou za měsíc do třídnické hodiny.

Klíčové vyučovací oblasti:

- oblast životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohybové aktivity, předlékařská první pomoc
- oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti
- oblast přírodovědná – biologie člověka , fyziologie
- oblast sociálně právní – pracovní aspekty sociálně patologických jevů, postoj společnosti ke společensky nežádoucím jevům, práva dítěte,...

Začlenění témat prevence do jednotlivých vyučovacích předmětů je pro všechny ročníky v souladu se ŠVP. Se zdravým životním stylem úzce souvisí zejména výuka v předmětech Prvouka a Přírodověda.. Posilují se cílové kompetence žáků, především kompetence komunikativní, sociální a personální, k řešení problémů a občanské. Významné je průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Při výuce je nutno využívat především metody aktivního sociálního učení a skupinové práce. Při jednotlivých činnostech se žáky je nutno zajistit, aby působení na složku znalostní, dovednostní a postojovou bylo v rovnováze. Nevycházet pouze z poskytování informací.

U žáků je třeba zejména rozvíjet schopnost diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (s ohledem na věk žáků).

6.2 Jednorázové tematické aktivity:

Jednorázové aktivity vhodně doplňují výuku v rámci vyučovacích hodin, vycházejí z analýzy stavu školy a jsou zaměřené zejména na zlepšování vzájemných vztahů mezi žáky, ale i na vnímání okolního světa.

6.3 Školní projekty

Školní projekty pomáhají vytvářet příznivé pracovní prostředí a pozitivní klima ve třídě i celé škole. Zavedení tzv. projektových dnů napomáhá upevnování vztahů mezi žáky a pedagogy a zlepšuje spolupráci mezi žáky. Jedná se např. o Vánoční, Velikonoční dílny, Den Země - akce zaměřené na rozvoj sociálních i praktických dovedností žáků (spolupráce, komunikace, seberealizace, atd.).

6.4 Spolupráce s rodiči

Společně s pedagogy se plánují některé akce, kde se rodiče účastní jako organizátoři. Rodiče se mohou zúčastnit i školních výletů, mohou se zapojit do vedení kroužků. Škola informuje rodiče o nebezpečí užívání drog, o výchovné situaci ve škole, o postupu školy v případě zjištění výskytu zneužívání návykových látek, násilí, šikany, rasismu, ... Na třídních schůzkách rodičům poskytuje informační letáky o drogách, desatero rad pro rodiče, informace o rozpoznání šikanovaného dítěte. Je třeba rozšířit spolupráci s rodiči v oblasti vyhledávání skrytých případů šikany.

6.5 Rozvoj fyzické zdatnosti

Následující akce doplňují výuku tělesné výchovy, podporují zdravý životní styl žáků.

- TV chvilky v hodinách
- Atletické a sportovní soutěže
- Plavecká výuka
- Turistické výlety do okolí
- Hry a soutěže

6.6 Prevence mimo vyučovací hodiny

Na nástěnkách školy jsou během roku umístovány informace týkající se zdravého životního stylu, nebezpečí drog, alkoholu, kouření, ale i první pomoci, tísňovém volání apod.

Žáci (i jejich zákonní zástupci) si v případě, že potřebují radu nebo pomoc, mohou kdykoliv domluvit schůzku s některým z pedagogů.

Prevenenci se rovněž věnuje školní družina.

6.7 Další zajištění složek zdravého životního stylu ve škole

Škola vytváří optimální podmínky pro rozvoj osobnosti dítěte jak po stránce sociální, tak psychologické.

Dále pomáhá žákům dodržovat zdravý životní styl:

- zařazováním pohybových aktivit během dne (TV chvílky, ...)
- při vhodném počasí využitím okolního prostředí k výuce některých předmětů
- možností dodržování pitného režimu
- sestavením vhodného jídelníčku pro školní stravování.

7. Spolupráce s odborníky a institucemi

- Pedagogicko-psychologická poradna Trutnov – poradenská činnost pro učitele i rodiče, řešení problémů, poruchy učení a chování
- SPC Trutnov – poradenská činnost pro učitele
- Hasiči města Hostinné
- Riaps Trutnov
- Prostor Pro
- Centrum psychologické podpory Vrchlabí
- Městský úřad Vrchlabí odbor sociální a zdravotní
- Policie ČR – pracoviště v Hostinném a Trutnově
- Městská policie města Hostinné

8. Řešení přestupků

8.1 Uplatňování represivních nástrojů

Pro potrestání agresorů při zjištění násilí a šikany škola využije podle závažnosti přestupku následující výchovná opatření:

- napomenutí a důtka třídního učitele a ředitele školy
- snížení známky z chování
- doporučení rodičům obětí i agresorů – návštěva v ambulantsním oddělení střediska výchovné péče pro děti a mládež, spolupráce s psychologem popř. psychiatrem

8.2 Postup školy v případě selhání preventivních opatření

V případech selhání těchto opatření budou jednotlivé případy řešeny individuálně, s ohledem na míru nebezpečí zjištěných skutečností. Po posouzení a vyhodnocení jednotlivých případů bude tyto jevy řešit škola ve spolupráci se zákonnými zástupci dotyčných žáků, případně s odborníky na tuto problematiku a s Policií ČR.

9. Hodnocení aktivit a sledování jejich efektivity

Účinnost preventivního programu se hodnotí obtížně. Často ukáže až dlouhé časové období, zda program byl účinný a žáci využívají v něm získané poznatky a naučené dovednosti ve svém dalším životě ke zdravému životnímu stylu.

Lze ale hodnotit jednotlivé akce, besedy a přednášky. K tomuto hodnocení budou využívány zejména rozhovory se žáky, které budou následovat bezprostředně po průběhu akce, i s delším časovým odstupem. Na základě ohlasu žáků lze vyhodnotit úspěšnost takovýchto akcí.

Další možností evaluace je sledování chování žáků v jednotlivých vyučovacích hodinách, školních výletech a dalších mimoškolních akcích a toto sledování použít k vypracování kvalitativní analýzy.

Při hodnocení efektivity prevence lze využít slohových prací, výtvorů a jiných samostatných prací žáků.

Pro evaluaci programu je nutné získávat informace i od rodičů a široké veřejnosti o chování žáků mimo školu.

10. Závěr

Všichni pracovníci školy vedou děti ke zdravému životnímu stylu. Učí je, jak smysluplně využít volný čas. Pomáhají při profesní orientaci žáků, při řešení aktuálních problémů.

Tento preventivní program může být naplněn pouze za úzké spolupráce školy, rodiny a obce.

Jednotlivé části projektu budou průběžně kontrolovány a na začátku příštího školního roku vyhodnocovány.

V Hostinném dne 1.9. 2024

Mgr. Dita Mrázková
ředitelka školy